

Informace, dezinformace a informační etika XIII

PhDr. Jiří Stodola, PhD.

Mýty

- Modernismus ničí tradiční mytologii
- Musí být nahrazena
- Mělké, neadekvátní, falešné
- Pokrok, rovnost, všeobecné vzdělání, hygiena, blahobyť
- Totalitní režimy, ale i reklama

1984

- Předpověď vývoje totalitních režimů
- Neexistence národních států – Oceánie, Eurasie, Eastasie (dnes USA, EU, Rusko, Čína)
- Permanentní válka
- Oceánie – Strana v čele s mytickým Velkým bratrem
- Vnitřní Strana, Vnější Strana, proléti
- Nenávist proti nepříteli – cizí státy + vnitřní odboj - Bratrstvo (dnes proti Rusku)
- Likvidace rodiny, státní výchova dětí (dnes případ Norska)
- Pornografie (dnes internet zaplaven pornografií – perverzita)
- Ministerstvo pravdy, Ministerstvo lásky
- Ideozločiny (dnes „rasismus“, „sexismus“, „homofobie“)

Doublething

- Schopnost „podržet v mysli dvě protikladná přesvědčení a zároveň obě akceptovat.“ (1984)
- „úmyslně říkat lži a přitom jim doopravdy věřit“ (1984)

- Dnes:
- právo na život – právo na potrat.
- Podpora Islámu a LGBT
- Všechny postoje ke světu jsou stejně hodnotné (postmodernismus)
- Jednota povstává ze spojení protikladů (dialektická logika)
- Mediální likvidace nepravověrných

Předpoklady doublethinku

- Jedině ukázněná mysl chápe realitu, Winstone. Ty věříš, že realita je něco objektivního, vnějšího, co existuje samo o sobě. Věříš rovněž, že podstata skutečnosti je samozřejmá. Když sám sebe klameš a myslíš si, že něco vidíš, předpokládáš, že každý vidí tutéž věc jako ty. Ale já ti řeknu Winstone, že skutečnost není mimo nás. Realita existuje v lidském vědomí a nikde jinde. (1984)

Subjektivismus

- Antická skepse
- Descartes
- Kant
- Hume

- Není-li pravda shoda poznání a reality, je záležitost libovůle – to, co moc za pravdu uzná
- Strana přepisuje dějiny
- Dnes: dekonstrukce

Newspeak

- Newspeak nebyl vytvořen pouze k vyjadřování světonázorových myšlenkových postupů vlastních oddaným stoupencům Ingsocu, nýbrž proto, aby znemožnil všechny jiné způsoby myšlení. Záměr byl ten, že až si newspeak všichni jednou provždy osvojí a oldspeak bude zapomenut, stane se kacířské myšlení – to jest myšlení, které se odchyluje od zásad Ingsocu – doslova nemyslitelné, aspoň v té míře, v níž je myšlení závislé na slovech. (1984)

Newspeak

- Tíhnutí k pravidelnosti (good – gooder – goodest)
- Odstraněna antonyma (good – ungood)
- Protivníci – pejorativně zabarvená slova
- Ingsoc – kladně zabarvená – Ministerstvo lásky, tábor radosti

- Dnes – politická korektnost, snaha odstranit pejorativní slova o menšinách (černoch > barevný > černý > Afroameričan, hluchý > neslyšící > Neslyšící), nálepkování protivníků a jejich ideologií (rasista, homofob, logocentrismus)
- Nebinární jazyk

Nominalismus

- Slova nejsou znaky pro pojmy, které označují obecné aspekty reality
- Slova se přímo vztahují k jednotlivinám
- Přiřazení významu je libovolné

- Slovy se mění myšlení
- Slovní magie

- „Oldthinkers unbellyfeel Ingsoc“